

Рўза тутишда ният шартми?

12:30 / 19.04.2021 3240

Рўза тутишда ва бошқа барча асосий ибодатларда ният қилиш шарт ҳисобланади. Ният бўлмаса, ибодат ҳам бўлмайди. Зотан, Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалам Имом Бухорий ривоятида:

تايّن لآب لآم عآلآ امنآ

«Амаллар ниятга боғлиқдир», деб марҳамат қилганлар. Бинобарин, ният рўзада ҳам фарз амаллардан бири ҳисобланади.

Аслида, ният дегани қалбда бўладиган нарсадир. Қалбда, дилда қилинган ниятгина ҳисобга ўтади. Тилда ният қилинса-ю, қалбида ҳеч нарса бўлмаса, рўзаси рўза бўлмайди.

Мавлоно Алий ал-қорий айтганидек, тилда ҳам ният қилиш бидъати ҳасана, яъни мақбул амал ҳисобланади. Шунга кўра, одатдагидек:

بىرغىملا بىلا رىجالا نىم نىم رەش موص موصاً نا تىون

«Тонг отгандан то кун ботгунча Рамазон ойи рўзасини тутмоқни ният қилдим» каби сўзларни дилдан ўтказиб ва тилда айтиб, ният қилади.

Зотан, бизнинг фикҳий китобларимизда тил билан ният қилиш ҳам суннатдир, дейилган. («Оламгирийя», «Кофий», «Ниҳоя», «Наҳр»).

«Иншааллоҳ, эртага рўза тутишни ният қилдим» деса, нияти ният бўлади, у рўзадорга айланади. Чунки, бу ерда «иншааллоҳ» сўзи Аллоҳдан тавфиқ ва ёрдам сўраш маъносидадир. Агар истисно маъносида бўлса, нияти ўтмайди .

Шуни билмоқ керакки, рўза дегани бир кунлик ибодатдир. Демак, ҳар бир куннинг рўзаси учун алоҳида ният қилинади. Хусусан, Рамазон рўзаси учун бир ойлик ният қилиб қўйиш мазҳабимиз кўрсатмасига биноан (Имом Зуфар қавлидан ташқари) мақбул эмас. Ҳар куни учун алоҳида ният қилади. Чунки, ҳар бир куннинг рўзаси алоҳида фарздир. Бу намоз ракатларига ўхшамайди. Намозда бир ракатни бузса, ҳамма ракатлар бузилиб кетган ҳисобланади.

Бола Рамазоннинг ўртасида балоғатга етиб қолса, мусофир шаҳрига келса, ҳайз кўрган аёл ундан пок бўлса, ўшандан бошлаб, рўза фарз бўлаверади. Боладан бошқасига ўтказиб юборган рўзасининг қазоси ҳам лозим.

Яна ният давомий (истимрор) бўлиши керак. Масалан, бир одам саҳарликда рўза тутишга ният қилди-ю, кейин рўза тутмасликни ўйлайди. Сўнг кечгача оч юрса ҳам рўзаси рўза бўлмайди. Саҳарликда эрта ният қилиб олсаю, кейин саҳар бўлгунча еб-ичса, нияти бузилмайди. Демак, саҳарликни тугатаётганда ният қилиш шарт эмас.

Куннинг ярмида имсоқ қилишни, яъни рўзадорларга ўхшаб еб-ичмасдан юришни ният қилса-ю, кейин қуввати етгани учун ёки бошқа сабабли кечгача шу ҳолатда юрса ҳам рўза тутмаган ҳисобланади.

***Islom.uz* сайтининг архив маълумотлари асосида тайёрланди**